

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/183/2021
Identifikačné číslo spisu:	1317202384
Dátum vydania rozhodnutia:	14.06.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1317202384.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. F. H., narodenej XX. O. XXXX, F., R. E. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s., Bratislava, Digital Park I, Einsteinova 21, IČO: 31 383 408, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 24Cpr/5/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. apríla 2020 sp. zn. 7CoPr/1/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej proti žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. júna 2018, č. k. 24Cpr/5/2017-144 zamietol žalobu a rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na plnú náhradu trov konania.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa čl. 2, § 1 ods. 1 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), a § 37 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) Predmetom sporu bola neplatnosť dohody o skončení pracovného pomeru z 29. novembra 2016 (ďalej len „Dohoda“) z dôvodu nedostatku slobodnej vôle, resp. pre rozpor s dobrými mravmi. Spornú otázku súd právne posudzoval podľa ustanovení Zákonníka práce a OZ. Žalobu uplatnila žalobkyňa z dôvodu, že po zmene pracovného pomeru na dobu neurčitú sa ju snažila jej priama nadriadená, krajská riaditeľka A. E. L., prinútiť k uzatvoreniu dohody o skončení pracovného pomeru. V opačnom prípade jej mala byť pridelená iná práca, mimo F. a za rozdielnú mzdu. Dňa 29. novembra 2016 v tiesni, pod nátlakom priamej nadriadenej, podpísala v jej kancelárii na C.X. ulici X v F. Dohodu s dňom skončenia pracovného pomeru 15. decembra 2016.

1.2. Vychádzajúc z nesporného skutkového stavu a uvedených zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že žalobkyňa nekonala pod takým psychickým donútením, ktoré by spôsobovalo neplatnosť jej úkonu. Súd neprijal argumentáciu žalobkyne, že hrozba odobrania poverenia na vedenie centra je bezprávnou vyhrážkou. Hrozbu odvolania z riadiacej funkcie nie je možné v pracovných vzťahoch

považovať za nedovolené konanie. Vedúci zamestnanci môžu byť takému tlaku pri posudzovaní ich riadiacej práce vystavení. Možnosti odvolania z riadiacej funkcie si žalobkyňa navyše bola vopred vedomá, keďže poverenie prijala s tým, že žalovaná ho môže jednostranne zrušiť s okamžitou účinnosťou. Žalovaná sa teda žalobkyni nevyhrážala žiadnym konaním, ktoré by bolo nedovolené. Žalobkyňa mala podľa súdu možnosť slobodne sa rozhodnúť, či skončí pracovný pomer dohodou bez uvedenia dôvodu s dohodnutou odmenou alebo bude pokračovať v pracovnom pomere na pozícii odborného referenta, na ktorú mala uzavretú pracovnú zmluvu.

1.3. Žalobkyňa podľa súdu nekonala ani v časovej tiesni, súdu vôbec nevysvetlila, v akej nepriaznivej situácii sa mala ocitnúť. Naopak, predložené listinné dôkazy svedčili o opaku. Žalobkyňa mala čas na rozmyslenie, o skončení pracovného pomeru sa radila so svojim právnikom, ktorý bol prítomný aj pri podpise dohody. Ak by E., či už ako advokát pri výkone svojho povolania, alebo ako osoba, ktorej žalobkyňa dôverovala, zistil, že vôľa žalobkyne skončiť pracovný pomer nie je slobodná a skutočná, nepochybne by nemohol s podpísaním dohody súhlasiť a takýto úkon žalobkyni odporučiť. Zo žiadneho tvrdenia ani dôkazu nevyplynulo, že by žalobkyňa konala proti odporúčaniu svojho právnika. Pri posudzovaní sporu bolo irelevantné, či sa E. posudzovania a podpisovania dohody o skončení pracovného pomeru zúčastnil v rámci výkonu advokácie alebo len na základe priateľskej podpory žalobkyne. Podstatné bolo, že išlo o osobu právnický vzdelanú a vysoko kvalifikovanú. Žalobkyňa teda prejavila slobodne vôľu skončiť pracovný pomer dohodou. Dohoda svojim obsahom alebo účelom neodporuje zákonom, ani ho neobchádza, ani sa neprieči dobrým mravom. Článok 2 základných zásad, na ktorý poukazovala žalobkyňa, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi; nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov, nemá priamu súvislosť s dôvodom neplatnosti, na ktorý poukazovala žalobkyňa. Dohoda bola uzavretá písomne, teda v predpísanej forme v zmysle § 60 Zákonníka práce. Žalobkyňa podpísala dohodu s už vyplneným dňom skončenia pracovného pomeru a s výškou odmeny, ktorá bola žalobkyni aj vyplatená. Ani následné správanie žalobkyne po podpísaní dohody (e-mailová komunikácia so žalovanou dňa 15. decembra 2016) nenasvedčovala tomu, že by vôľa žalobkyne nebola slobodná. Nakoľko v konaní nebol zistený dôvod neplatnosti dohody ani na základe iných predpisov, bola žaloba zamietnutá.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“), na odvolanie žalobkyne, rozsudkom z 29. apríla 2020 sp. zn. 7CoPr/1/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd uviedol, že v posudzovanom prípade, v ktorom konajúci súd prvej inštancie vo vzťahu k nároku, zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis. V prejednávanej veci žalobkyňa nerozporovala splnenie zákonných podmienok uvedených v ust. § 60 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, ale namietala rozpor s čl. 2 druhej vety Zákonníka práce a rozpor s ust. § 37 OZ. Vychádzajúc z obsahu Dohody možno konštatovať, že Dohoda bola uzavretá zrozumiteľne a určito, z jej obsahu je zrejým, že strany sa dohodli na skončení pracovného pomeru k 15. decembru 2016. Pri posudzovaní vážnosti vôle žalobkyne uzavrieť so žalovanou Dohodu odvolací súd upriamil pozornosť na to, že žalobkyňa sama navrhla skončenie pracovného pomeru dohodou (email na č. l. 138) a mala vedomosť o tom, že jej na stretnutí dňa 29. novembra 2016 bude predložený návrh Dohody, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že tohto stretnutia sa zúčastnil aj jej právnik E.. V konaní nebolo preukázané, že zo strany žalovanej ako zamestnávateľa došlo k psychickému nátlaku a bezprávnej vyhrážke pri skončení pracovného pomeru smerom k žalobkyni. Vzhľadom na uvedené je potom bez významu i dôvod, ktorý viedol k ukončeniu pracovného pomeru. Žalobkyňa v konaní pred súdom prvej inštancie nepredložila žiadny dôkaz preukazujúci, že by bola k podpisu dohody o skončení pracovného pomeru donútená zamestnávateľom (žalovanou) alebo, že by sa v čase uskutočnenia právneho úkonu výpovede nachádzala v duševnom stave, ktorý by spôsobil neplatnosť tohto právneho úkonu. Nemožno uvažovať ani o konaní v tiesni, nakoľko nepodpísanie Dohody zo strany žalobkyne automaticky neznamenalo skončenie pracovného pomeru žalobkyne u žalovanej. Odvolací súd dáva do pozornosti, že žalobkyňa ani nežiadala o uvedenie dôvodu skončenia pracovného pomeru, ale svoju pozornosť zamerala najmä na výšku odstupného, ktorá bola predmetom Dohody a následne bola aj žalobkyni vyplatená. Pri posudzovaní argumentácie žalobkyne, že k uzavretiu Dohody so žalovanou došlo v dôsledku toho, že jej žalovaná hrozila tým, že jej bude odobraté Poverenie a prácu by mala

vykonávať nie v Košiciach, ale v iných objektoch žalovanej, je potrebné vzhľadnúť na obsah pracovnej zmluvy žalobkyne z 28. apríla 2016. Vychádzajúc z toho, že žalobkyňa uzavrela so žalovanou pracovnú zmluvu za podmienok tam uvedených a následne prijala jednostranné Poverenie na vedenie Wüstenrot centra v F., z ktorého je zrejším, že toto Poverenie možno zo strany žalovanej kedykoľvek zrušiť, musela si byť vedomá toho, že v prípade jednostranného rozhodnutia žalovanej o zrušení poverenia bude ďalej povinná plniť svoje povinnosti vyplývajúce z dohodnutého druhu práce v pracovnej zmluve. Vzhľadom k uvedenému argumentácia žalobkyne o konaní v tiesni vzhľadom na hrozbu odobratia poverenia žalovanou nie je dôvodnou.

2.2. Vo vzťahu k zostávajúcej argumentácii žalobkyne, ktorou v podanom odvolaní poukázala na to, že žalovaná nedovoleným spôsobom mimo pracovnej zmluvy prostredníctvom tzv. poverenia dohodla tri podstatné náležitosti pracovnej zmluvy, odvolací súd uviedol, že uvedené prostriedky procesného útoku žalobkyňa nepoužila v konaní pred súdom prvej inštancie a vzhľadom na § 366 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) odvolací súd na nové skutkové tvrdenia žalobkyne uvedené v odvolaní neprihliadol. Ako nedôvodné vyhodnotil odvolací súd aj námietky žalobkyne, že súd prvej inštancie neskúmal, či A. E. L. bola oprávnená konať v mene žalovanej ako zamestnávateľa. V konaní nebolo sporným, že žalobkyni bol návrh Dohody predložený s už vyplneným dátumom skončenia pracovného pomeru ako aj s výškou odmeny. Samotná skutočnosť, že text návrhu Dohody bol v časti napísaný rukou, nespôsobuje jeho neplatnosť, nakoľko ust. § 40 ods. 3 OZ umožňuje obsah právneho úkonu zachytený v listinnej forme zachytiť aj napísaný rukou. Preto, ak žalobkyňa návrh Dohody obsahujúci aj dátum skončenia pracovného pomeru a výšku odmeny, prijala a na znak súhlasu s jeho obsahom Dohodu podpísala, nemôže sa dovolávať neplatnosti Dohody z dôvodu zmeny jej obsahu. Vzhľadom k uvedenému pre posúdenie veci nebolo potrebným skúmať, či A. E. L. bola poverená vpísať do návrhu Dohody dátum skončenia pracovného pomeru a výšku odmeny. Vychádzajúc tak z toho, že Dohoda o skončení pracovného pomeru obsahovala všetky zákonné náležitosti a nebolo preukázané, že by svojím obsahom alebo účelom odporovala zákonu, prípadne ho obchádzala, závery súdu prvej inštancie týkajúce sa platnosti Dohody sú správne. Žalobkyňou uvádzané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sa týkali odlišného skutkového stavu.

2.3. V podanom odvolaní žalobkyňa namietala nesprávnosť, nezákonnosť a arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, dôvodiac tým, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal so skutočnosťami, ktoré boli nevyhnutné pre správne posúdenie veci. I napriek skutočnosti, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie zdôvodnil stručne, možno konštatovať, že z odôvodnenia rozhodnutia je zrejme, na základe akých skutkových okolností a právneho posúdenia súd prvej inštancie žalobe žalobkyne nevyhovel, preto odvolacie námietky žalobkyne vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

2.4. K neúplnosti zistenia skutkového stavu podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP odvolací súd uviedol, že v podanom odvolaní žalobkyňa nekonkretizovala, ktoré dôkazy súd prvej inštancie nevykonala, hoci boli tvrdené. Na to, aby súd v individuálnom pracovnoprávnom spore postupoval v procesnom štádiu dokazovania v súlade s vyšetrovacou zásadou, je nevyhnutné, aby takémuto postupu predchádzala dôsledná úvaha súdu spočívajúca v posúdení otázky, či je takýto procesný postup nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci samej. Nevykonanie navrhnutých dôkazov súd prvej inštancie podrobne odôvodnil v bode 11., pričom s rozhodnutím nevykonať ďalšie dôkazy ako i s odôvodnením tohto rozhodnutia odvolací súd súhlasí. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dostatočným dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci a ďalšie dokazovanie by bolo skutočne nehospodárne, a to i s poukazom na správne skutkové a právne závery, ktoré súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku prijal. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd odvolacie námietky žalobkyne, že konaním súdu prvej inštancie bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, vyhodnotil ako nedôvodné.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, jeho prípustnosť odôvodnila § 420 písm. f) CSP. Žalobkyňa žiadala zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žalobkyňa považuje napadnutý rozsudok odvolacieho súdu za nezákonný a arbitrárny. Odvolací súd vychádza z nepodloženej premisy, že už len samotná prítomnosť tretej osoby potvrdzuje slobodu vôle. Žalobkyňa považuje za svojvoľné, že pri posudzovaní argumentácie odvolací súd vzhliadal na obsah pracovnej zmluvy no odmietol sa zaoberať tým, že žalovaná nedovoleným spôsobom mimo pracovnej

zmluvy tzv. poverenia dohodla tri podstatné náležitosti pracovnej zmluvy, čo považuje za svojvoľné. Odhladiac od uvedeného poukázala na to, že vedený súdny spor bol individuálnym pracovným sporom a poukázala na § 319 CSP. Súdy sa nezaoberali žalobkyňou namietanou skutočnosťou, či na vyplnenie podstatnej náležitosti Dohody bola pani A. E. L. aj oprávnená a z akého dôvodu.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv.

opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

12. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania (len) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci

procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

16.1. Z viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je porušením ústavou a Dohovorom garantovaného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. A to z viacerých aspektov dotýkajúcich sa kvalitatívnej stránky odôvodňovania súdnych rozhodnutí. Z čiastkových analýz doterajšej judikatúry možno vyvodiť niektoré nasledujúce požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré by mal súd v odôvodnení svojho rozhodnutia rešpektovať. Medzi tieto možno zaradiť požiadavky o zákaze vnútornej rozpornosti argumentácie (požiadavka relevantnosti, jasnosti presnosti a konkrétnosti argumentu), povinnosť odôvodniť odklon od existujúcej judikatúry, povinnosť „vyrovnať sa“ s ústavnoprávnym argumentom a názormi právnej vedy, možnosti odvolacieho súdu prevziať argumenty prvostupňového súdu a iné.

16.2. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06).

16.3. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súd vychádzal, akými úvahami sa riadil a aké závery zaujal k právnomu posúdeniu sporu. Prijaté rozhodnutie primerane odôvodnil. Odvolací súd sa v bode 11. a nasl. odôvodnenia svojho rozhodnutia preukázateľným spôsobom vyporiadal s odvolacími námietkami žalovanej, poukázal na to, že Dohoda bola uzavretá vážne, nakoľko žalobkyňa sama navrhla skončenie pracovného pomeru dohodou, vedela, že na stretnutí 29. novembra 2016 bude predložený návrh Dohody a tohto stretnutia sa zúčastnil aj jej právnik E.. Žalobkyňa nepreukázala, že podpísala dohodu pod vplyvom bezprávnej vyhrážky. Nepodpísanie Dohody automaticky neznamenalo skončenie pracovného pomeru žalobkyni, nemohlo ísť preto ani o konanie v tiesni a žalobkyňa svoju pozornosť zamerala na výšku odstúpeného. Za nedôvodnú považoval aj námietku smerujúcu k povereniu udelenému žalobkyni žalovanou, pretože žalobkyňa podpísala pracovnú zmluvu s dohodnutým obsahom a následne aj prijala poverenie zo strany žalovanej, musela si byť teda vedomá, že v prípade jednostranného rozhodnutia žalovanej o zrušení poverenia bude ďalej povinná plniť svoje povinnosti vyplývajúce z dohodnutého druhu práce a miesta výkonu práce (Košický samosprávny kraj - poznámka dovolacieho súdu) v pracovnej zmluve. V prípade námietky, že žalovaná nedovoleným spôsobom dohodla v poverení tri podstatné náležitosti poukázal odvolací súd na § 366 CSP. K oprávneniu A. E. L. konať v mene žalovanej ako zamestnávateľa odvolací súd uviedol, že žalobkyňa podpísala Dohodu s vyplneným dátumom skončenia pracovného pomeru ako aj s výškou odmeny a ak prijala tento návrh nemôže sa dovolávať neplatnosti Dohody z dôvodu zmeny jej obsahu. Odvolací súd sa vysporiadal aj s odvolacími námietkami žalobkyne, ktoré sa týkali nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a neúplného zistenia skutkového stavu v súvislosti s vyšetrovacou zásadou. Správnosťou právneho posúdenia veci sa dovolací súd nemal možnosť zaoberať pri uplatnenom dovolacom dôvode v zmysle § 420 písm. f) CSP. Napokon nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dôvod na konštatovanie nedostatočného odôvodnenia ako prvku nesprávneho procesného postupu, ktorým by sporovej strane bolo znemožnené uskutočňovať jej procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP (napr. III. ÚS 612/2022).

16.4. Dovolací súd v súvislosti s poukazom na § 319 CSP dodáva, že zo spisu nevyplyva, že by odvolací súd na to neprihliadal a že by nerešpektoval „slabšie“ postavenie žalobkyne (ako zamestnanca) a že sa - aplikáciou osobitných ustanovení - neusiloval dosiahnuť zrovnoprávnenie procesných možností strán sporu. I keď súd môže v individuálnych zamestnaneckých sporoch vykonať aj taký dôkaz, ktorý zamestnanec nenavrhol (§ 319 CSP), neznamená to zároveň povinnosť súdu vykonať každý zamestnancom navrhnutý dôkaz. Aj za účinnosti novej právnej úpravy totiž naďalej platí, že o návrhu na vykonanie dokazovania rozhoduje súd. Súd rozhodne, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP). Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu (čl. 15 ods. 2 CSP). Verohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (§ 191 ods. 2 CSP). V danom spore sa ale odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, preto nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 CSP). (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu z 25. júna 2020 sp. zn. 8Cdo/258/2019).

16.5. K prípadnej nespokojnosti dovolateľky s tým, ako súdy postupovali v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie a tiež ako vyhodnotili niektoré dôkazy (napr. nepreukázanie existencie bezprávnej vyhrážky; nepreukázanie slobodnej vôle žalobkyne pri podpisovaní dohody za prítomnosti tretej osoby), vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Súčasná právna úprava na takomto názore zotrvala (v súvislosti s tým pozri 2Cdo/159/2017, 3Cdo/59/2017, 5Cdo/47/2017, 7Cdo/42/2017, 9Cdo/86/2020, 9Cdo/170/2020).

16.6. Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP ďalej namietala, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru odvolacieho súdu o (ne)platnosti Dohody z dôvodu oprávnenia A. E. L. konať za žalovaných, bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej procesnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani v súčasnosti (po 1. júli 2016) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/86/2020).

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto dovolanie ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

18. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniła žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.